

UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI”
Facultatea de Istorie și Filosofie
Școala Doctorală
„RELAȚII INTERNAȚIONALE ȘI STUDII DE SECURITATE”

TEZĂ DE DOCTORAT

Securitatea energetică și managementul resurselor la
începutul secolului XXI.
România în context european actual.

- REZUMAT -

Conducător de doctorat,
Prof. univ. dr. **Adrian Liviu IVAN**

Doctorand,
Lucian-Nicolae **BODE**

Cluj-Napoca
2018

CUPRINS

Introducere	3
Argument	3
Premise, obiective	5
Metodologie	6
Structura lucrării	7
Capitolul I	
PERSPECTIVE TEORETICE LEGATE DE SECURITATEA ENERGETICĂ	9
1.1. Integrarea în câmpul de analiză a conceptelor și a temei	10
1.2. Operaționalizarea și conceptualizarea noțiunii de securitate energetică	16
1.2.1 Definiții și alte aspecte teoretice	16
1.2.2 Dimensiunile SE	23
1.2.3 Alte elemente ale securității energetice – cei 4A, cei 5S și cei 4R	28
1.2.3.1 Cei 4A – analiză teoretică	29
1.2.3.2 Cei 5S – analiză teoretică	34
1.2.3.3 Cei 4R ai securității energetice	36
1.2.4. Indicatori ai securității energetice	39
1.2.5. Riscuri, amenințări, vulnerabilități la adresa securității energetice	45
Capitolul II	
MANAGEMENTUL RESURSELOR ȘI DEZVOLTAREA DURABILĂ. O ABORDARE DIN PERSPECTIVA SECURITĂȚII ENERGETICE	52
2.1. Managementul resurselor – abordări și perspective	53
2.1.1. Ce sunt și ce pot fi resursele?	53
2.1.2. Despre gestionarea resurselor	56
2.2. Dezvoltarea durabilă și sustenabilitatea la nivel global	67
2.2.1. Considerații teoretice și empirice	68
2.3. Raportul dintre managementul resurselor și dezvoltarea durabilă	76
Capitolul III	
SECURITATEA ENERGETICĂ LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE - ÎNȚRE INTERESE NAȚIONALE ȘI EFORTURI COMUNE	82
3.1. Politică și politici – perspective generale, politica energetică	83
3.2. Politica energetică europeană – apariție, fundamentare și dezvoltări actuale în raport cu securitatea energetică	85
3.2.1. Considerații istorice	86
3.2.2. Abordarea securității energetice la nivel european și coordonarea cu politicile aferente	89
3.2.3. Dezvoltările din perioada 2000-2007 în domeniul politicii și securității energetice	92
3.2.4. Contextul politic al gestionării securității energetice post-Lisabona	96
3.3. Strategia europeană pentru securitate energetică	100

3.4. Proiecții de viitor a strategiilor pentru energie la nivel european – Strategia energetică 2020 / 2030 / 2050	107
3.5. Realități actuale ale securității energetice la nivel european	111
3.5.1. Balanța globală de energie vs. balanța energetică europeană	111
3.5.2. Piața unică de energie europeană	117
3.5.3. Uniunea energetică europeană și comunitatea energetică	121
3.5.4. Riscuri, vulnerabilități și amenințări	124

Capitolul IV

IMPLICAȚIILE SECURITĂȚII ENERGETICE EUROPENE ASUPRA ALTOR SECTOARE ȘI A COMUNITĂȚII ÎN GENERAL

	129
4.1. Resursele energetice ca instrument de putere și impactul asupra securității energetice	130
4.2. Dependența de resurse – configurații și implicații geopolitice – cazul Europei	132
4.2.1. Petrolul și gazele naturale	135
4.2.2. Dependența Uniunii Europene – perspective punctuale	138
4.3. Securitatea energetică și interacțiunile de pe scena internațională - cazul Uniunii Europene	145
4.3.1. Relația cu NATO din perspectiva securității energetice	146
4.3.2. Relația cu Rusia din perspectiva securității energetice	148

Capitolul V

ROMÂNIA. TRECUT, PREZENT ȘI VIITOR DIN PERSPECTIVA SECURITĂȚII ENERGETICE ȘI A DEZVOLTĂRII DURABILE

	152
5.1. Situația actuală: resurse și producție	152
5.2. Evoluția consumului și producției	157
5.3. Cadrul legislativ și instituțional	164
5.4. Interese și divergențe politice	168
5.5. Evoluția pieței și a reglementărilor	171
5.6. Strategia Energetică Națională	177
5.7. Riscuri, vulnerabilități, amenințări	179
5.8. Politici și instrumente de creștere a gradului de securitate energetică	180
5.9. România și energiile verzi	181
5.10. România și energia din zona Caucaz, Marea Caspică	186
5.11. Pactul pentru energie	188

Concluzii	192
Bibliografie	198

REZUMAT

CUVINTE CHEIE: SECURITATE ENERGETICĂ, MANAGEMENTUL RESURSELOR, UNIUNEA EUROPEANĂ, ROMÂNIA, DOMENII STRATEGICE, POLITICI EMERGETICE, DZVOLTARE DURABILĂ

Evoluțiile sistemului internațional din ultimul secol au determinat o creștere din ce în ce mai consistentă a cererii de resurse. Indiferent dacă facem referire la actori statali sau non-statali, ne confruntăm astăzi cu unul dintre cele mai ridicate nivele ale consumului de resurse, atât naturale cât și produse de om. Dezvoltarea economică, aflată în strânsă legătură cu industrializarea și cu emergența exponențială a sectorului serviciilor au condus la creșterea calitativă și cantitativă atât a necesarului de materie primă, cât și a cererii și ofertei de produse finite. Concomitent, internaționalizarea a funcționat ca și un catalizator, aducând atât beneficii cât și provocări, în timp ce globalizarea, prin eliminarea barierelor spațiale, a contribuit la emergența raționamentelor strict economice atunci când vine vorba de exploatarea, distribuția, consumul și stocarea resurselor.

În tot acest context, Uniunea Europeană și statele membre au depus eforturi susținute de a-și asigura securitatea și bunăstarea. Având la bază rațiuni economice și determinate fiind de nevoia de pace, comunitățile europene au reprezentat baza fundamentală a realității de astăzi. Mai mult decât atât, dezideratul european de unitate s-a dezvoltat și s-a extins în toate paliere vieții politice și economice ale statelor membre, binevoind de disponibilitatea acestora de a renunța la o parte din suveranitate, pentru o cauză mai „mare”. Dar, despre toate aceste aspecte s-a scris pe larg, iar literatura de specialitate specifică științelor politice și relațiilor internaționale abundă de analize și materiale bine documentate. Cu toate acestea, la nivel european, avem de a face cu o problemă ce devine din ce în ce mai actuală, în ciuda faptului că, în anumite momente, a fost poziționată pe un loc secundar. Această tematică este reprezentată de securitatea energetică și managementul resurselor.

Motivația alegerii acestui subiect rezidă în actualitatea lui și în dinamica de care dă dovadă. Totodată, preocupările personale s-au concretizat în jurul acestei tematici și expertiza acumulată de-a lungul timpului a impus o rafinare obținută prin intermediul unui asemenea parcurs academic. Complementar, având în vedere evoluțiile din ultimele aproximativ opt decenii, în care securitatea energetică – cu implicații pe toate planurile (politic, social, economic) și la toate nivelele (internațional, regional, național și local) – a transformat comportamentul actorilor, considerăm imperativ necesar orice demers ce observă, analizează și discută obiectiv acest subiect. Totodată, dificultatea cu care, la

nivel european s-au implementat obiectivele politice și s-au produs schimbări vizibile și palpabile, implică o permanentă chestionare a trecutului și o necesitate pregnantă de răspunsuri valide.

Din perspectiva țării noastre, utilitatea acestei lucrări de doctorat intitulată „*Securitatea energetică și managementul resurselor la începutul secolului XXI. România în context european actual.*”, provine din nevoia de a cunoaște cât mai bine trecutul și realitățile actuale pentru a putea furniza o bază solidă oricăror decizii viitoare. Momentul este oportun și asta deoarece, ultima decadă a cunoscut o accelerare a transpunerii în practică a politicii energetice la nivel european și în același timp a dat naștere la noi provocări și impedimente. Tocmai de aceea, România trebuie să se adapteze rapid, să adopte poziții fundamentate strategic și să se asigure că, în ciuda reticenței tradiționale raportată la aspectele energetice și la transferul de autoritate către nivelul supranațional european, va obține tot ceea ce este mai de folos din acest demers, respectând totodată interesele naționale, dar și obiectivele comunității europene.

Procesul de integrare europeană, alături de fenomene precum globalizarea și internaționalizarea au determinat o creștere considerabilă a interdependențelor la nivel internațional și cu precădere la nivel regional. Din perspectiva Uniunii Europene și a contextului geopolitic local, este necesar a fi evidențiat faptul că securitatea resurselor energetice a fost și este în continuare o problemă de anvergură geopolitică, cu profunde implicații geoeconomice. Pe parcursul ultimului secol, siguranța și disponibilitatea resurselor, precum și evoluția parametrilor economici ai acestora au jucat un rol definitoriu în politica și economia internațională și regională. Astfel, cercetarea de față se fundamentează pe următoarele premise:

- Bunăstarea economică și stabilitatea politică regională se află în raport direct de determinare reciprocă cu cele ale statelor membre (în cazul Uniunii Europene);
- Cooperarea și atingerea unui nivel înalt de convergență a eforturilor sunt două dintre cele mai importante instrumente folosite de actori pentru a-și asigura securitatea și cadrul necesar dezvoltării;
- La nivel european, securitatea energetică va cunoaște noi dezvoltări și va fi unul dintre principalele elemente care vor defini politicile comerciale și de mediu;

- Rivalitățile viitoare dintre actori se vor materializa nu în confruntări directe, ci în competiții de performanță între regiuni – ca urmare a procesului de regionalizare și polarizare;

Demersul de față se bazează pe intenția de a materializa următoarele obiective de cercetare:

- Determinarea celor mai oportune și eficiente instrumente și poziții pe care trebuie să le adopte România în viitor pentru a participa la asigurarea securității energetice la nivel național și la nivelul Uniunii Europene;
  - Identificarea principalelor evoluții care au contribuit la situația actuală și determinarea rolului și impactului avut de către actorii implicați asupra contextului de astăzi;
  - Identificarea principalelor dimensiuni ale securității energetice europene;
  - Identificarea poziției ocupate de România în contextul regional și oportunitățile disponibile;
  - Determinarea și prezentarea resurselor teoretice necesare înțelegerii realității empirice și utilizarea lor în încercarea de a descrie și explica eventualele dezvoltări ulterioare;

Din perspectivă metodologică, pe parcursul demersului științific am utilizat atât metode și tehnici cantitative, cât și calitative. Fundamentarea teoretică a fost făcută prin intermediul revizuirii literaturii de specialitate, analizei de conținut și analizei conceptuale, având ca principal scop determinarea cadrului teoretic necesar înțelegerii realităților aduse în discuție.

Totodată, am utilizat observația și analiza documentelor ca principale metode de documentarea și fundamentare a cercetării de față. Astfel, au fost analizate documente oficiale de poziție, piese de legislație, cercetări anterioare pe tematici conexe, interviuri și prezentări la dezbateri științifice, alături de cărțile și articolele cuprinse în bibliografia de specialitate. Diversitatea, dar mai ales conținutul documentelor au determinat o analiză a acestora nu doar din perspectivă cantitativă, cât și calitativă, ce s-a materializat printr-o utilizare convergentă a metodelor cazuistice cu cele statistice. Prin urmare, analiza calitativă a presupus interpretarea textului, pe când analiza cantitativă a vizat interpretarea unor date cuprinse în tabele și rapoarte statistice.

Complementar, pe tot parcursul cercetării s-a urmărit identificarea și prezentarea relațiilor de cauzalitate, alături de analiza descriptivă, acolo unde a fost necesar. Mai mult,

studierea predictivă a diferitelor fapte și evenimente, alături de metoda inductivă au fost de folos pentru a valida sau invalida anumite aspecte descoperite pe parcursul cercetării. Ca și teorie generală ne-am bazat pe abordarea guvernantei securității, fiind cea mai potrivită pentru a explica dinamica europeană și națională a sectorului energetic aferent.

Lucrarea a fost structurată în cinci capitole, după cum urmează:

Capitolul I, intitulat *Considerații teoretice generale privind securitatea energetică*, aduce în prim plan elemente de teorie ale securității energetice, având la bază o revizuire a literaturii de specialitate și încercând să furnizeze delimitările conceptuale necesare operaționalizării corecte a noțiunilor. Astfel, s-au identificat și prezentat eforturile de definire a conceptului analizat, dimensiunile pe care acesta le prezintă, parametrii funcționali (cei 5S / cei 4A), ca mai apoi să fie identificate principalele riscuri, vulnerabilități și amenințări la adresa securității energetice.

Capitolul al II-lea, intitulat *Managementul resurselor și dezvoltarea durabilă din perspectiva securității energetice*, vine în completarea primului capitol și aduce în dezbateră academică conceptele de management al resurselor și dezvoltarea durabilă, identificând eforturile de definire, principalele dimensiuni, actorii implicați în utilizarea instrumentelor aferente, principalele procese și beneficiarii, toate acestea prin prisma securității energetice. Totodată, sa adus în discuție și raportul dintre managementul resurselor și dezvoltarea durabilă.

Cel de-al III-lea capitol, intitulat *Securitatea energetică la nivelul Uniunii Europene - între interese naționale și eforturi comune*, reprezintă o analiză a climatului european din prisma asigurării securității energetice, realizată prin conceptualizarea noțiunii de politică energetică, prin identificarea rolului acesteia în contextul general al lucrării, prin determinarea principalelor tipologii, ca mai apoi atenția să se concentreze pe politica energetică europeană. S-a urmărit aici modul în care politica energetică a apărut, a fost fundamentată și care sunt cele mai recente dezvoltări în raport cu securitatea energetică. În a doua parte a capitolului, strategia europeană pentru securitate energetică a fost analizată din mai multe puncte de vedere, pentru ca în ultima parte să fim capabili să identificăm principalele realități contemporane ale securității energetice la nivel european.

Capitolul IV, *Implicațiile securității energetice europene asupra altor sectoare și a comunității în general*, analizează resursele de energie ca instrument de putere și evaluează impactul asupra securității energetice, ca mai apoi să aducă în discuție

principalele configurații și implicații geopolitice determinate de dependența de resurse, la nivel european, atât din perspectivă internă, cât și externă. În cea de-a doua parte este prezentată raportarea Uniunii Europene la NATO, în calitate de partener strategic și la Rusia, în calitate de principal furnizor extern de resurse.

Cel de-al V-lea capitol, denumit *România. Trecut, prezent și viitor din perspectiva securității energetice și a dezvoltării durabile*, identifică situația actuală prin prisma resurselor și a producției, determină evoluția consumului și a disponibilităților resurselor, prezintă cadrul legislativ și instituțional, ca mai apoi să aducă în prim plan principalele interese și divergențe politice, strategia energetică națională și alte ipostaze, cu scopul principal de a contura o imagine cât mai clară asupra poziției și rolului României în contextul european al securității energetice. Demersul nostru se încheie cu secțiunea destinată concluziilor și cu prezentarea bibliografiei utilizate.

În urma demersului academic reprezentat de lucrarea de față, având în vedere cercetarea realizată în ultimii ani, putem concluziona în mod documentat asupra implicațiilor și transformărilor impuse de securitatea energetică și managementul resurselor asupra nivelului național și asupra celui regional, reprezentat de Uniunea Europeană. Astfel, din punct de vedere al evoluțiilor teoretice și al abordărilor aferente securității energetice, constatăm o dezvoltare exponențială a problematicilor și a abordărilor mai ales pentru că securitatea energetică și managementul resurselor au trebuit să răspundă unei varietăți mai complexe de ipostaze.

Ca atare, la momentul de față avem de a face cu o abordare extinsă a securității energetice, atât la nivel național, cât și la nivel european, determinată de relația de dependență ce s-a format între economie – energie și protecția mediului înconjurător. Am observat o dezvoltare pluridisciplinară a conceptelor și acest lucru poate fi constatat cel mai ușor în parcursul dezvoltării politicii energetice la nivel european. Evoluțiile din ultimele decenii au determinat inițial o abordare a energiei în raport cu aspectele aferente protecției mediului și asta deoarece, încă de pe vremea comunităților europene, statele considerau gestionarea energiei ca revenindu-i în mod exclusiv și refuzau o integrare a eforturilor la nivel supranațional. Totuși, dezvoltarea integrării europene și adâncirea acestui proces complex a re poziționat tematica energiei, conferindu-i un rol important în abordarea comunitară.

Din punct de vedere legislativ și politic s-a trecut treptat de la menționări trecătoare la strategii bine puse la punct. Astfel, putem constata că la nivelul anului 2018, Uniunea Europeană dispune de un cadru politic și strategic complex destinat securității energetice și managementului resurselor, care are ca principal scop asigurarea convergenței eforturilor naționale. Politica energetică europeană este completată de strategia europeană pentru securitate energetică, iar acest aspect formează un cadru suficient pentru ca interesele naționale să fie proiectate în dezbateră continentală.

Cu toate acestea, statele membre abordează problematica energiei preponderent din perspectivă națională și doar atunci când pot să-și atingă obiectivele mai ușor apelează la instrumentele și mecanismele comunitare. Tocmai de aceea, piața energetică comună și atingerea unui nivel satisfăcător de integrare a rețelelor la nivel european sunt procese care se află în stadii incipiente. Un alt aspect care a determinat această subdezvoltare este reprezentat de întârzierile și reticența statelor membre de a transpune la nivel național prevederile *acquis-ului comunitar*. Ca atare, la momentul de față este dificil să discutăm despre o voce comună și unitară a Uniunii Europene în ceea ce privește securitatea energetică și managementul resurselor.

Acest lucru influențează în mod negativ capacitatea comunității de a juca competitiv pe scena internațională a pieței de energie. Mai mult, nevoile de resurse sunt diferite, iar implicarea statelor membre în a-și asigura cantitățile necesare determină înțelegeri bilaterale sau demersuri în raport cu parteneri externi care îngreunează dezvoltările pe plan intern. Dependența de Rusia, volatilitatea prețurilor, lipsa consensului și a angajării credibile a statelor membre, emergența curentelor naționaliste, deteriorarea relațiilor cu parteneri strategici – precum SUA și alte aspecte de politică internațională sunt elementele principale care pun presiune pe Uniunea Europeană și dezvoltă impedimente în satisfacerea obiectivelor energetice pe termen scurt, mediu și lung.

O altă abordare la nivelul Uniunii Europene și anume cea referitoare la dezvoltarea durabilă și protecția mediului înconjurător, ridică provocări suplimentare. Putem spune că Uniunea Europeană, cu precădere în ultimele trei decenii a depus eforturi atât pentru dezvoltarea cantitativă a sectorului energetic (producția de resurse, facilitarea importului și asigurarea accesului, dezvoltarea rețelelor și creșterea gradului de integrare operațională), cât și calitativă (dezvoltarea surselor alternative de energie, promovarea energiei din surse regenerabile, modernizarea rețelelor deja existente, creșterea gradului

de interoperabilitate etc.). Astfel, se justifică, într-o anumită măsură, parcursul relativ greoi al transformărilor din domeniul managementului resurselor și securității energetice.

La nivel național, statele membre încă își rezervă dreptul de a acționa în funcție de interesele proprii, având în vedere importanța securității energetice în raport cu securitatea națională. De cele mai multe ori se merge pe principiul satisfacerii necesităților individuale, în detrimentul participării la eforturile comune. Dacă este o abordare utilă sau nu, asta doar viitorul o va putea confirma. Din perspectiva României, securitatea energetică este un element fundamental al securității naționale, iar poziționarea noastră geostrategică implică atât provocări, cât și impedimente. Pe de o parte, aflându-ne la periferia Uniunii Europene este mai dificilă integrarea logistică și operațională cu statele dezvoltate. Pe de altă parte, ne aflăm într-o proximitate favorabilă față de sursele de energie: Caucaz, Orientul Mijlociu, Rusia. Cu toate acestea, România mai are încă mult de investit în dezvoltarea securității energetice și asta cel puțin la nivel politic, atât intern, cât și extern. Este nevoie de o dezvoltare și actualizare a cadrului legislativ, de o transformare a standardelor în conformitate cu principiile promovate la nivel european și de o creștere a rezilienței sistemelor energetice.

Pe parcursul anilor de cercetare al acestui proiect doctoral, atât la nivelul UE, cât și la nivel național s-au evidențiat câteva elemente cheie în definirea și înțelegerea necesității unui cadru legislativ complex și coerent cu privire la sectorul energetic. La nivel european, liberalizarea pieței energetice a fost configurată încă din iulie 2009 prin adoptarea celui de-al treilea pachet legislativ privind piețele interne de energie electrică și gaze naturale, implementarea acestuia fiind impusă spre finalizare statelor membre până în luna martie 2011. A urmat apoi eșecul proiectului „Nabucco”, ce se dorea a fi implementat ca o primă măsură de reducere a dependenței UE de gazul rusesc și care ar fi oferit României oportunitatea de a avea acces la o altă sursă de energie. Dinamica îngrijorătoare a fenomenului de încălzire globală și repercusiunile din ce în ce mai vizibile asupra mediului înconjurător au determinat ca în 2015, la Paris să se ajungă la un acord privind angajamentul statelor participante de a lua măsuri concrete în privința nivelurilor emisiilor de CO₂ și să-și concentreze politicile asupra utilizării din ce în ce mai mari a energiei produse din surse regenerabile. Anterior Summit-ului de la Paris, UE încerca să-și consolideze la rândul ei principiile și structura unei viitoare Uniuni Energetice, având în vedere și introducerea securității energetice ca unul dintre obiectivele majore ale acestei noi structuri comunitare. De asemenea, prin Fondul European de Investiții Strategice sau „Planul Juncker” așa cum a fost denumit, UE era preocupată și de investiții

în infrastructura și securitatea energetică precum și în mecanisme legate de energia din surse regenerabile. Punerea în aplicare a procesului „BREXIT”, prin care Marea Britanie va părăsi structurile comunitare va constitui o provocare și în domeniul energiei, acolo unde există riscul diminuării susținerii în ceea ce privește exploatarea nucleară a surselor de energie neconvenționale.

În tot acest cadru temporal marcat de evenimente importante la nivelul UE, România încerca „să țină pasul” din punct de vedere al proiectelor din sectorul energetic. Raportat la cele expuse mai sus putem evidenția faptul că la nivel național cadrul legislativ a fost îmbunătățit cu proiecte determinante în ceea ce privește prioritizarea direcțiilor de acțiune din sectorul energetic în încercarea de a transpune cât mai multe dintre obiectivele energetice asumate în calitate de stat membru al UE. Dintre acestea putem aminti: Legea 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, Legea 123/2012 care transpunea practic pachetul „III Energie” și care a marcat un moment „zero” pentru domeniul energetic românesc, Legea 185/2016 privind unele măsuri necesare pentru implementarea proiectelor de importanță națională în domeniul gazelor naturale care a creat cadrul legal pentru dezvoltarea proiectului BRUA, Legea 165/2016 privind siguranța operațiunilor petroliere offshore care transpunea directiva CE 2004/35, Legea 34/2017 privind instalarea infrastructurii pentru combustibili alternativi, Legea 171/2018 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2016 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, precum și recentul Proiect de Lege privind unele măsuri necesare pentru implementarea operațiunilor petroliere de către titularii de acorduri petroliere referitoare la perimetre petroliere offshore care a apărut din nevoia de a trasa un cadru normativ privind asigurarea condițiilor necesare pentru realizarea acestor tipuri de investiții extrem de complexe.

În tot acest timp și cumulând aceste procese cu provocările cadrului normativ dinamic, României îi lipsește încă o Strategie Energetică modernă, adaptată atât nevoilor sectorului, cât și ale cetățenilor, care să poată structura obiectivele pe termen mediu și lung ale României în ceea ce privește domeniul energetic la nivel național, cât și angajamentele la nivelul UE. Astfel, politicile în domeniul energiei trebuie structurate pe două coordonate: interesele României ca lider în regiune și aplicarea politicilor și standardelor europene în materie. Mecanismele de integrare ale sectorului energetic național în cel european și alinierea la standardele europene sunt facilitate de două avantaje certe pe care România le posedă comparativ cu alte state: o structură echilibrată

a producției de energie și resurse naturale relativ mari. În același timp însă, așa cum am mai menționat, nu trebuie ignorate riscurile sistemice cu care se confruntă sectorul energetic românesc.

Pentru a deveni un pol de referință în domeniu, Strategia Energetică a României trebuie să fie asumată de întreaga clasă politică, implementată și actualizată permanent în funcție de evoluțiile viitoare care ulterior ar trebui evaluate anual printr-un raport prezentat de Guvern în fața Parlamentului. De asemenea, asigurarea securității energetice a României și creșterea gradului de autonomie energetică bazate pe un Sistem Energetic Național eficient în toate sectoarele sale (extracție, aprovizionare, producere, transport, distribuție și furnizare), care să genereze competitivitate economică, accesibilitate și protecție a consumatorului, precum și dezvoltare durabilă vor constitui un suport pentru politicile economice din sectoarele industriale și nu numai.